

恋文

ТАКЕО АРИШИМА

Поразителен роман за
решителността да
откриеш щастието

Любов, равностилна на
самоунищожение

Агостроф

有島 武郎
或る女

Такео Аришима
Жена

© Вера Вутова-Стефанова, преводач, 1988, 2015

© Фигелия Косева, дизайн на корицата, 2015

© *Анестроф* – запазена марка

на „Алто комуникейшънс енд пблшишнз“ ООД, 2015

ISBN 978-954-2962-26-7

本出六

ТАКЕО АРИШИМА

Апостроф
София, 2015

女

Минаваха моста Шимбаши, когато в синкавия, стелец се като мъгла в септемврийското утро, дим се разнесе вторият звънец, известяващ тръгването на влака. Това не обезпокои Йоко, но рикшата хукна с все сила, зави покрай странноприемницата „Цуруя“ и мина тичешком край обществения кладенец, където по всяко време гъмжеше от хора и впрягове. Тъкмо тогава Йоко съзря младежа пред масивната полуотворена врата на гарата. Вторачил поглед натам, откъдето приближаваше рикшата, той се препираше с един служител, който очевидно се канеше да затвори вратата.

– Извинявам се за закъснението... Дали ще успеем? – избъбри Йоко, докато се изкачваха по стълбището. Младежът приповдигна опърпаната си сламена шапка и мълчаливо ѝ подаде син билет.

„Но защо не е за първа класа? Знаете, че имам основание да гържа на първа, затова моля да го смените“ – понечи да каже Йоко, но видя, че контрольорът губи търпение, и заситни мълчаливо до младежа към единствения отворен изход за перона. Протегнал в очакване ръка, контрольорът изгледа свъсено двамата. Тъкмо се канеха да му подадат билетите, и някой отзад извика:

– Госпожо, забравихте това.

Запъхтян, рикшата, в тъмносиньо късо кимоно, притича припряно до Йоко и ѝ протегна копринено вързопче в маслинен цвят. На раменете му бе наметнато едро десенираното вълнено покривало*.

– По-бързо, по-бързо! Ако не побързате, ще ви оста-

* С което рикшите забивали коленете на пътниците. – Б. прев.

ви – извика ядно загубилият търпение контрольор.

Йоко се подгазри силно, че рикшата я нарече „госпожо“ пред младежа и че контрольорът си позволи да вика. Спря внезапно и преднамерено спокойно се обърна към рикшата:

– Благодаря! Щом се върнеш, предай на сестрите ми, че вероятно ще закъснея, тъй че нека сами да отидат на училищното тържество. А ако дойде Омия, галантерийният търговец от Йокохама, нека да му кажат, че днес целия ден няма да съм вкъщи.

Рикшата поглеждаше неспокойно ту контрольора, ту Йоко, притеснен, сякаш самият той щеше да изтърве влака. Навъсеният служител се канеше да затвори изхода към перона, но в същия миг Йоко пристъпи грациозно към него.

– Моля, извинете! – подаде му билета и пред очите му разцъфна прелестна усмивка. Той се ухили глуповато и го перфорира.

И железничарите, и изпращачите, и всички на перона извърнаха очи към Йоко и нейния спътник. Без да обръща внимание на погледите, тя ситнеше редом с младежа и бърбеше непринудено, като ту го караше да отгатне какво има във вързопчето, което ѝ бе дал рикшата, ту се възторгваше от любимата си Йокохама, ту го увещаваше да държи и двата билета у себе си, а деликатните ѝ като на музикантка пръсти все току търсеха нарочно допир с тези на младежа. Наблюдаваха ги и пътниците от влака, тъй че той очевидно се смущаваше като момиче и в същото време се гневеше на себе си, а нея това я забавляваше.

Пред вратата на най-близкия второкласен вагон стоеше кондуктор и пъхнал ръка в джоба си, потропваше нервно с крак по каменната настилка на перона. Йоко едва успя да стъпи на платформата на вагона

и кондукторът наду сигналната свирка. Младежът (казваше се Кото) скочи след своята спътница и в същия миг писъкът на локомотива се връза в шумотевицата на утринния град.

Йоко изчака Кото да ѝ отвори остъклената врата и с влизането огледа изпитателно почти пълния вагон. Неочаквано погледът ѝ спря на слаб мъж на средна възраст, който седеше вяло към средата на вагона и четеше вестник. Йоко се вцепени, но успя мигновено да се овладее. На лицето ѝ се изписа едва доловима усмивка и с решителността и самочувствието на актриса, която излиза на сцената, тя последва Кото до свободните места от дясната страна, недалеч от входа. Без да сваля пленителен поглед от своя спътник, тя седна и с привична грациозност прибра с показалеца на лявата си ръка падналия кичур изпод черната панделка, опасваща косата ѝ. Срецу Кото седеше възпълен, прехвърлил четирийсетте мъж с вид на търговец. Мъжът скочи пъргаво от мястото си и спусна сенника на прозореца, за да предпази Йоко от блясъка на утринните слънчеви лъчи.

Скромно облеченият младеж с прости гета* и младата дама, в чието лице и осанка се таеше нещо загадъчно, бяха толкова необичайна двойка, че дори момиченцето, което седеше близо до тях, ги зяпна прехласнато. Погледите на пътниците като сноп лъчи се фокусираха в Йоко и нейния спътник. Необикновеният контраст между двамата очевидно я изпълваше със задоволство и тя се стараше да се държи мило с младежа.

Влакът отмина Шинагава и изпълзя от късия тунел. Тъкмо тогава Йоко почувства нечий внимателен поглед върху себе си и бавно извърна глава натам. Как-

* Японски дървени сандали. – Б. прев.

то и предполагаше, наблюдаваше я Кокьо Кибе. Той бе първият от всички, който я видя, когато влизаше, но и първият, който мигом отместил очи от нея и като се скри зад вестника, даде вид, че се задълбочава в четене. Йоко обаче забеляза това. Едва след като пътниците задоволиха любопитството си, той се осмели да се вгледа сериозно в нея. Йоко знаеше, че някой ден случайността ще я срещне ненадейно с Кибе, затова нито се изненада, нито се развълнува, а разтвори широко очи и с присъщото си кокетство му кимна, полуизвърната към него, ала онова, което я прониза като светкавица, бе, че той не отвърна на поздрава ѝ. Погледът под свъсените му вежди стана сякаш още по-остър. Сърцето ѝ се сви, ала очите ѝ, с все още стаена в тях усмивка, се устремиха към порумениялото лице на Кото, който наблюдаваше унесено нижещите се край прозореца хълмове.

– За какво пак се размислихте? – попита го патетично тя, така че да я чуе Кибе.

Изненадан от тона ѝ, Кото я погледна с недоумение. Йоко дори се отдръпна неволно назад, уплашена, че простодушният младеж ще прозре стаената в усмивката ѝ горчивина.

– За нищо. Просто се люблювам на хълмовете. Вижте как червеният листата. Вече е есен.

Очевидно Кото не бе забелязал нищо.

– Да, наистина – отвърна Йоко и отново хвърли поглед крадешком към Кибе. Очите му все така проблясваха остро. Йоко наведе глава и присви устни, сякаш за да му даде да разбере, че той би трябвало да се разкайва за това си държане.

Йоко бе първата любов на Кибе. Беше точно в края на Японо-китайската война*, когато нацията се интересуваше единствено от събитията и личностите, свързани с нея. По онова време двайсет и пет годишният Кибе служеше в Китай като военен кореспондент на голям вестник. Сред еднообразния поток от информации неговите дописки се открояваха с остра наблюдателност и искрен патос и му спечелиха слабата на талантлив журналист. По същото време майката на Йоко, една от първите местни християнки и заместник-председател на Женския християнски съюз, беше близка с президентта на вестника, в който работеше Кибе, и затова устрой веднъж в дома си вечеря за неговите военни кореспонденти. Така гребничкият бледолик младеж, разпален рецитатор на стихове, среща за пръв път Йоко.

Йоко бе деветнайсетгодишна, но имаше вече много ухажори и умееше да ги подмамва ловко, а флиртът ѝ доставяше удоволствие. Още на петнайсет години тя се прочу, като въведе нова ученическа мода – полата с ластик вместо старомодната хакама**, която се пристягаше на кръста с шнур. Пак с нейното име бе свързан слухът, че очарован от прелестта на алените ѝ устни, директорът, възрастен американец, респектиращ всички със суровия си характер, я бе обявил за първенец на колежа. Само два месеца след като започна да се занимава с цигулка в музикалното училище в Уено, Йоко така напредна, че за нея заговорица и учители, и ученици. Единствен професор Кебер

* 1894–1895 г. – Б. прев.

** Долната част на официалния японски костюм – при мъжете широки пласирани панталони, при жените поли. Сега се носи в редки случаи – на сватбени церемонии и тържества. – Б. прев.

не бе във възторг и един ден произнесе своята хладна присъда:

– Умеете да свирите, но ви липсва талант.

– Ах, така ли?! – възкликна иронично Йоко и започна цигулката през прозореца. След този случай тя напусна завинаги училището.

Майка ѝ влагаше цялата си енергия в дейността на Женския християнски съюз и бе известна в обществото като жена с твърд характер. Изобщо не се съобразяваше със съпруга си – кротък човек с възвишена душевност, но слабоволев. Колкото до Йоко, то тя бе успяла да отгатне дълбоко прикритите слабости на майка си и възползвайки се от тях, постъпваше както намери за добре. Йоко виждаше хората и особено мъжете като на длан. Много ухажори допускаше до себе си, ала онези, които престъпваха границите на позволеното, отблъскваше категорично. Момичето съзнаваше интуитивно, че в началото на всяка любовна връзка мъжът поставя жената на пиедестал, но идва момент, когато деспотът у него взема връх и стъпква жената. Йоко преценяваше отлично кога настъпва този момент при отношенията ѝ с някой обожател и съумяваше да го отблъсне безжалостно. Многобройните отхвърлени от нея мъже, вместо да я възненавидят, по-скоро се срамуваха заради своята недодяланост и се проклинаха, че са неспособни да разгадаят същността на Йоко. И никои не се осмеляваше да злослови по неин адрес. Някои горделивци обаче, вместо да признаят поражението си, бяха склонни да упрекват Йоко, че е надраснала годините си кокетка.

В една юнска вечер – времето на свежата зеленина и любовните трепети – в дома на семейство Сацуки в района на Нихонбаши се събраха неколцина млади военни кореспонденти и донесоха със себе си послед-

ния хладен повей на стихналата неотдавна военна буря. Посрещна ги Йоко, удивително крехка и нежна за своите деветнайсет години. Ала зад привидната ѝ свенливост не бе трудно да се открие буден и силен характер. Йоко обслужваше гостите заедно с по-малките си сестри. Помолиха я да изсвири нещо на цуглка и тя изпълни пиесата, за която професор Кебер се бе изказал доста неласкаво. Още в първия миг цялото същество на Кибе попадна под властта на надарената с красота и талант девойка. Странно, ала и Йоко почувства, че не е равнодушна към гребничкия младеж. Как умело си играе съдбата с хората! Между Кибе и Йоко имаше поразителна прилика – крехко телосложение, правилни черти, бледо одухотворено лице, нежна кожа, леко изгадена брадичка. Тази прилика не убягна от пронизателния поглед на Йоко и като че тъкмо тя събуди интереса ѝ към Кибе. Същата вечер Кибе си тръгна от дома на семейство Сацуки, обзет от племенна и неподвластна на разума любов към Йоко. А и в умната главица на девойката се загнезди мисълта за младия журналист.

Славата на Кибе като журналист бе неоспорима. Името му се знаеше от всеки що-годе интелигентен човек. Кибе блестеше в обществото със зрелостта на разсъжденията си и бе обект на всеобщ интерес и внимание. Да не говорим, че като участник в най-значителното за Япония по онова време събитие – Японо-китайската война – той бе герой в очите на околните.

Същият този Кибе започна да гостува често в дома на Йоко. Неговата сантиментална, но едновременно пламенна енергичност не можеше да не му спечели симпатиите на семейство Сацуки и особено на майката на Йоко, която го познаваше отпреди.

Тя разнасяше слабата му на изключително надарен и надежден младеж и пред хората се държеше с него и като със син, и като с по-малък брат. Поведението ѝ беше у Йoko потайна насмешка. А ведно с това тя даде воля на чувствата си и започна да му ги показва. Кибе, разбира се, бе изцяло в плен на своето непреодолимо увлечение.

Наскоро след прословутата юнска вечер Кибе и Йoko разкриха един пред друг сърцата си. Любовь – тази дума би прилягала най-добре на току-що породилата се романтична връзка. Нужно ли е да описваме изкуството на Йoko в любовта! Кибе живееше като насън. Можем да си представим как той, двацет и пет годишният ревностен християнин и целомъдрен пуритан, изживяваше с трепетно вълнение първото си сериозно увлечение. А Йoko бе почти винаги готова да се хвърли в огъня на неговата страст.

Госпожа Сацуки веднага отгатна какво става между двамата млади. Майката, която открай време питаше към дъщеря си своеобразна неприязън, сега, облагана явно от ревност, надхвърли всички допустими граници в стремежа си непременно да осуети връзката на Йoko с Кибе. Тази дама притежаваше достатъчно житейски опит и хладнокръвие, за да заплете и най-тъмната интрига, да се добере до най-уязвимите кътчета на младата душа и да я нарани болезнено. Йoko наблюдаваше отчаяната борба на Кибе с упорството на майка ѝ и постепенно се изпълваше с искрена симпатия към него и с готовност да прояви пределна самоотверженост. Така тя неусетно се оплиташе в собствените си мрежи. До този момент не ѝ се бе случвало да се сблъска с толкова ярка и необикновена личност, че да чувства как ѝ притъмнява пред очите. У нея започна да се събужда и напъва же-

ната и острият ѝ като хирургически скалпел разум се притъпи. Разбрала, че няма да постигне нищо със сила, госпожа Сацуки започна да прибегва към уговорки и ласки и дори опита да използва за орбиде мъжа си и да търси съдействието на пастора, към когото Кибе питаше дълбоко уважение. Но всичките ѝ опити се оказаха напразни. Колкото по-хладнокръвно и обмислено прилагаше тя своята тактика, толкова по-ревностно подкрепяше Йоко своя любим и проявяваше цялата гързост на слабата си женска натура. В крайна сметка госпожа Сацуки се убеди, че Йоко е готова да се бори на живот и смърт за Кибе, и се предаде.

А след петмесечни мъчителни изпитания един есенен следобед в квартирата на Кибе се състоя скромно сватбено тържество, на което родителите ѝ не присъстваха. Йоко удържа победа и отвоюва от майка си плячката. Кибе бе само неин.

Веднага след сватбата Кибе нае малка къща в Хаяма и младоженците заживяха в мир и съгласие в своя по-таен пристан. Но не минаха и две седмици и убедила се окончателно в блестящата си победа над съперницата си, Йоко почувства, че любовта ѝ към Кибе започва да стихва. А и славата на Японо-китайската война гаснеше като потъващото на запад слънце. Но разочарованието на Йоко бе плод най-вече на онези прикривани слабости в характера на съпруга ѝ, които започнаха да излизат наяве едва в съвместния живот, след като и Кибе се убеди, че Йоко е негова. Той се оказа невзрачен, слабоволев и съвсем не толкова енергичен човек, сантиментална и крайно своенравна личност, способна да изостави работата си и от сутрин до вечер да седи до лампата на жена си. Кибе смяташе, че е в реда на нещата да стовари

всички грижи върху плещите ѝ, а самият той да живее като мамино синче. Всичко това започна да гразни Йоко. Отначало беше склонна да приема слабостите му за проява на поетично простодушие и се опита да играе ролята на предана съпруга. Но можеше ли да се примирява дълго с това тя, която дълбоко в себе си бе яростна материалистка? Въпреки че до сватбата всъщност бе по-силната от двамата, а той, пуританът, нямаше равен на себе си, впоследствие Йоко се натъкна на хищната му похот, която на всичко отгоре той проявяваше посредством хилавото си тяло, и това неочаквано откритие не можеше да не я изпълва с недоумение и с неприязън към самата себе си. Имаше чувство, че гледа в огледало собственото си безобразие. Най-мъчително бе в края на деня, когато след вечеря младата жена бе принудена да тръгне от негодувание, раздразнение и отчаяние в очакване на нощта. И колкото повече се разпалваше любовта на Кибе, толкова по-безрадостен ѝ се струваше животът. „Нима съм обречена да изживея така дните си?“ – започна да се пита Йоко. Настроението ѝ не убягна от погледа на Кибе и той започна да надзирава всяка нейна стъпка, а само след половин месец съвместен живот да ограничава деспотично свободата ѝ. Ала щом осъзна до болка характера на неговите чувства, в душата на Йоко отново заговори трезвият глас на разума. Разумът именно ѝ подсказа, че и външната, и вътрешната ѝ прилика с Кибе не е нищо друго освен тънка ирония на съдбата. Самата мисъл за това вече раняваше чувството ѝ за собствено достойнство.

Имаше, разбира се, и други причини. Но и тези бяха достатъчни. Тъй че на втория месец след сватбата

Йоко избяга от Кибе и намери подслон в болницата на доктор Такаяма, близък приятел на баща ѝ и човек, който прояви разбиране към нея. Три дни Йоко не се докосна до храна, а плачеше и се упрекуваше, защото се бе поддала на сляпото увлечение по един жалък човек. А когато, обезумял от мъка, Кибе все пак я откри, Йоко го посрещна хладно и отсече спокойно:

– Аз мога само да ти объркам бъдещето. – А като видя, че Кибе не успя да долови тънката ирония в думите ѝ, се засмя на глас и красивите ѝ бели зъби блеснаха.

Ето така, на пръв поглед лекомислено, приключи съжителството на Йоко и Кибе. Кибе прибягна до всички възможни средства, за да я склони да се върне – уговорки, дори заплахи, но напразно. С всеки изминал ден Йоко усещаше как на сърцето ѝ олеква, а преживяното ѝ се струваше сн.

Сетне, в определения при подобни случаи срок, Йоко роди, ала не само не каза на Кибе, а и заяви на майка си, че детето е от друг. Впоследствие Йоко поде такъв начин на живот, че майка ѝ бе склонна да повярва на думите ѝ. Ала зорките ѝ очи откриха у детето чертите на Кибе и то, бедното, се превърна в обект на омраза, каквато не подобаваше на една християнка. Бебето бе пренесено в стаята на прислужката и нито веднъж не седна в скута на баба си. Единствен старият господин Сацуки пожали внучката си и я отнесе при дойката на Йоко. Там малката Сагако расна до шестгодишна възраст.

Един след друг си отидоха родителите на Йоко – първо баща ѝ, после майка ѝ. След като се разделиха, Кибе се впусна като обезумял по течението на живота. Кандидатура се безуспешно за депутат в парламента, изпробва силите си на литературното по-

прище, скита се подобно на монах отшелник, ожени се и му се родиха деца, после се пропи, зае се да издава някакво списание, но така и нищо не го удовлетвори. Когато Йоко го срещна във влака, Кибе бе оставил жена си и децата си на село, а самият той се подвизаваше в дома на свой роднина аристократ и без да работи, се отдаваше на празни спомени и мечти.

Кибе не сваляше очи от Йоко, ала тя не го удостоиваше вече с внимание. „Трябваше да сменим билетите за първа класа. Защо ли не настоях веднага, след като имах неприятни предчувствия!“ – упрекваше се мислено тя. Тъй необикновеното за нея напоследък ведро настроение избледня като есенното слънце при залез. Тя почувства как, сякаш изтласкана от помпа, в мозъка ѝ нахлува студена кръв и прониква във всяка негова гънка и напрегната до крайност, се извърна към прозореца, за да потърси успокоение в гледката вън, но сенникът беше спуснат, а сигналаят насреща ѝ дебелак я зяпаше с отворена уста. Йоко се вбеси и го прониза с остър поглед, а той се ухили сконфузено и побърза да извърне глава, готов сякаш всеки миг да се разплаче. Това още повече я раздразни и тя понежи да погледне вдясно, но при мисълта, че ще срещне малките, впити в нея, святкащи очи на Кибе, се отказа. Нервите ѝ просто не издържаха и за да се овладее, тя стисна с разтреперани пръсти вързопчето на коленете си и заби поглед във върха на своите гета. Струваше ѝ се, че като че ли всички наоколо са се наговорили да гледат само в нея. Измъчваше я дори присъствието на Кото. Пропастта между този протодушен мечтател и собствената ѝ изтерзана душа

бе тъй дълбока, че той едва ли някога би могъл да я разбере. Тя подозираше в него шпионина, домогващ се тайно до най-съкровениите кътчета на душата ѝ, а късо подстриганата му глава ѝ приличаше на недодялан пѣн.

Святкащите на сухото лице на Кибе очички продължаваха да я наблюдават все така изпитателно.

Нима заслужаваше такова унижение! Кибе все още я презираше просто защото бе жена. Независимо от нищожните си възможности като мъж той продължаваше да е със самочувствие. С пламенност, от която и жена би се срамувала, искаше отново да се намеси безцеремонно в съдбата ѝ. А само преди броени минути тя пѣк бе готова да кокетничи с този нещастен страхливец и пренебрегвайки гордостта си, му беше кимнала дружелюбно, но той я бе отблъснал с хладен поглед.

Очичките му продължаваха да я наблюдават.

Внезапно във вагона се разнесе грѣмкият смях на двама господи на средна възраст, които разговаряха оживено. Йоко разбираше, че смехът им няма никакво отношение към нея, но не издържа и пѣхнала рѣка в пояса на кимоното си, стана.

– Заболя ме главата. Навярно трябва да е от клапушкането на влака – подхвърли тя на Кото и излезе на платформата.

Слънцето бе вече високо и напичаше оризовите полета на Омори. Измежду изнизващите се едно подир друго дървета проблясваше ослепително морската синева и от тази гледка на Йоко за миг ѝ призля. Хвана се за железния паранет, тя се огледа и видя, че Кото я е последвал. Изглеждаше разтревожен.

ТАКЕО АРИШИМА
ЖЕНА

Превод *Вера Вутова-Стефанова*
Редактор *Христина Мираз*
Коректор *Грета Петрова*
Дизайн на корицата *Фиделия Косева*
Предпечат *Яна Аргиропулос*

Японска. Второ издание.
Формат 60x90/16. Печатни коли 27,5
ISBN 978-954-2962-26-7

Апостроф

Запазена марка
на „Апосто комуникайшънс енд пблншнз“ ООД

София, ул. „Кракра“ № 20
тел.: 02/943 87 16
факс: 02/943 87 18
e-mail: office@apostrof.bg

Книгите на „Апостроф“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

Печат „РОПРИНТ“ ЕАД

История за една ненаситна, необузdana любов, която разрушава... Поразителен роман за решителността на една жена, готова на всичко, за да открие човешкото щастие. Героинята на Такео Аришима – Йоко, е една от най-внушителните в съвременната японска литература. Тя е вдъхновена от най-ярките женски образи в световната литература – Ана Каренина и Ема Бовари.

„Жена“ е изповед и разказ за любовта, която пронизва до кости...

